

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan energiaverkkojen vahvistaminen”

(COM(2017) 718 final)

(2018/C 262/14)

Esittelijä: **Andrés BARCELÓ DELGADO**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 12.2.2018
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava erityisjaosto	”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta”
Hyväksyminen erityisjaostossa	5.4.2018
Hyväksyminen täysistunnossa	19.4.2018
Täysistunnon numero	534
Äänestystulos	157/1/2
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

1.1 **yhtyy** näkemykseen siitä, että asianmukaisesti yhteenliitetty eurooppalainen energiaverkko on olennaisen tärkeä energiaunionin tavoitteen saavuttamiselle eli sen varmistamiselle, että saatavilla on kohtuuhintaista, turvallista ja kestävää energiaa, jonka avulla energiakäänne kohti vähähiilistä taloutta on mahdollista toteuttaa kilpailukykyisellä tavalla.

1.2 **toteaa jälleen**, että kaikki EU:n ilmasto- ja energiavarmuustavoitteet liittyvät erottamattomasti toisiinsa, joten mitään niistä ei tulisi pitää toissijaisena muihin verrattuna, vaikka ne eivät kaikki sitoi jäsenvaltioita.

1.3 **katsoo**, että investointeja verkkoinfrastruktuuriin on kehitettävä yhtä ponnekkaasti kuin muita energiainvestointeja ja koordinoitava erityisesti uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisen kanssa. Komitea kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita huolehtimaan sekä rajat ylittävien että kansallisten energiaverkkojen asianmukaisesta kehittämisestä, jotta unionin tavoitteet voidaan saavuttaa yhteisten kehittämistoimien avulla.

1.4 **kehottaa** komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan kahden vuoden välein seurantakertomuksia niin uusiutuvaa energiaa kuin kansallisia ja rajat ylittäviä verkkoja koskevien kehittämistavoitteiden toteutumisesta, jotta varmistetaan uusiutuvan energian sekä verkkojen koordinoitu käyttöönotto. Huomiota olisi kiinnitettävä erityisesti uusiutuvan energian siirtoa vaikeuttavien pullonkaulojen havaitsemiseen.

1.5 **toteaa**, että useissa jäsenvaltioissa ei pystytä täyttämään vuodelle 2020 asetettua 10 prosentin yhteenliitännätavoitetta ja että kyseisten hankkeiden kehittämiseen liittyvät vaikeudet (monimutkaiset hallinnolliset menettelyt, poliittiset seuraukset, rahoitus, yhteiskunnallinen vastustus) vaarantavat vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamisen, jolloin koko EU:n ilmastopolitiikan täytäntöönpano vaikeutuu.

1.6 **uskoo**, että järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan aktiivinen osallistuminen yhteenliittämishankkeiden suunnitteluvaiheisiin voi auttaa lieventämään yhteiskunnallista vastustusta joitakin hankkeita kohtaan.

1.7 **kehottaa** viemään energiaunionin hallintojärjestelmää koskevan asetuksen käsittelyä eteenpäin, jotta voidaan toteuttaa tarvittavat toimenpiteet yhteenliittäntöjen kehittämisen helpottamiseksi niillä alueilla, jotka jäävät kauas 10 prosentin tavoitteesta.

1.8 **suosittelee**, että maakohtaista yhteenliittäntäastetta mittaavan indikaattorin ohella seurattaisiin maantieteellisten alueiden (esimerkiksi Iberian niemimaa) mukaan määräytyviä osuuksia sekä tukkumarkkinahintojen eroja mittaavia indikaattoreita, jotta voidaan priorisoida PCI-hankkeita (yhteistä etua koskevat hankkeet, *projects of common interest*) niillä alueilla, joilla erot ovat suurimmat.

1.9 **toteaa**, että Verkkojen Eurooppa -välineestä, johon on varattu 5,35 miljardia euroa energiainfrastruktuureja varten vuoteen 2020 asti, ja muista tukilähteistä saatavan taloudellisen tuen sekä alueellisten ryhmien toiminnan ansiosta on voitu kehittää yhä enemmän hankkeita, jotka vievät EU:ta lähemmäs energian sisämarkkinoiden toteutumista.

1.10 **kehottaa** tarkistamaan yhteenliittämishankkeiden tukemista varten käytettävissä olevaa talousarviota, sillä nykyiset määrärahat saattavat osoittautua riittämättömiksi suunniteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.11 **kehottaa** jäsenvaltioita ja komissiota vahvistamaan yhteisiä yhteisvastuu- ja turvallisuusmekanismeja, jotta energiakäänne voidaan toteuttaa ja toimitusvarmuutta koskevat tavoitteet saavuttaa kustannustehokkaasti ja tavalla, joka hyödyttää Euroopan teollisuuden kilpailukykyä ja EU:n kansalaisia.

1.12 **suosittelee**, että komissio ja jäsenvaltiot edistävät hallintovälineitä (ohjelmistoja), joilla lisätään yhteenliittäntöjen toiminnan tehokkuutta.

2. Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskeva politiikka

2.1 Täyttääkseen ilmastonmuutosta, kilpailukykyä ja energiavarmuutta koskevat tavoitteensa Euroopan unioni on asettanut itselleen tavoitteita sellaisten energiaverkkojen kehittämiseksi, jotka mahdollistavat energiakäänteen kohti vähähiilistä taloutta.

Käytännössä jäsenvaltioille on asetettu haasteeksi saavuttaa naapurivaltioidensa kanssa 10 prosentin yhteenliittäntäaste vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi Eurooppa-neuvosto on nostanut sähköverkkojen yhteenliittäntätavoitteen 15 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä, jotta yhteenliittäntöjen kehitys noudattaisi asianmukaisesti uusiutuvan energian tuotantoa koskevien tavoitteiden kehitystä.

2.2 Taatakseen 10 prosentin yhteenliittäntätavoitteen täyttymisen EU antoi vuonna 2013 Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevan asetuksen (TEN-E-asetus) ja otti käyttöön Verkkojen Eurooppa -välineen. Näin se loi perustan, jonka pohjalta voidaan kartoittaa ja tukea sellaisia yhteistä etua koskevia hankkeita (PCI-hankkeita), jotka ovat välttämättömiä häiriöitä kestävän Euroopan laajuisen energiaverkon toteuttamisen kannalta, ja priorisoida niiden täytäntöönpanoa.

2.3 Euroopan energiaverkkoihin investoidaan arvioiden mukaan vuoteen 2030 mennessä noin 180 miljardia euroa. Verkkojen odotetaan valmistuttuaan tuottavan vuosittain 40–70 miljardin euron säästöt säästyneiden tuotantokustannusten, entistä kilpailukyysisempien kaasun tukkuhintojen ja niiden myötä pienenevien energiakäänteen kustannusten ansiosta.

Kolmannessa PCI-hankkeiden luettelossa, joka odottaa vielä Euroopan parlamentin hyväksyntää, määritetään 173 hanketta, joiden tulisi auttaa saavuttamaan vuosille 2020 ja 2030 asetetut yhteenliittäntätavoitteet.

Kunnianhimoisesta luettelosta ja nykyisistä tukitoimista huolimatta alle 30 prosenttia vuonna 2017 toteutettuun PCI-hankkeiden kolmanteen tarkistukseen sisältyneistä 173 hankkeesta saadaan päätökseen vuoteen 2020 mennessä. Syynä ovat niin hankkeisiin liittyvät tekniset vaikeudet kuin poliittiset ja hallinnolliset seuraukset sekä yhteiskunnallinen vastustus.

Tähän viivästymiseen on vaikuttanut osaltaan myös se, että Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevien sääntöjen soveltaminen ei ole kaikilta osin toteutunut kansallisella tasolla.

2.4 Edistyksen aikaansaamiseksi tavoitteiden saavuttamisessa komissio perusti neljä korkean tason työryhmää vauhdittamaan infrastruktuurien kehittämistä neljällä erikseen määritellyllä alueella.

2.4.1 Itämeren energiainfrastruktuurien yhteinen kehittämissuunnitelma (BEMIP)

Poliittisena painopisteenä on Baltian maiden sähköverkon synkronointi Manner-Euroopan verkon kanssa sekä Baltian maiden ja Suomen kaasuverkkojen eristäytyneisyyden ja yhdestä kaasulähteestä riippuvuuden poistaminen.

ETSK antaa täyden tukensa poliittiselle yhteisymmärrykselle tuen antamisesta kaasualan PCI-hankkeiden – niin Viron ja Suomen välisen kuin Puolan ja Liettuan välisen yhteisen kehittämissuunnitelman – päätökseen saattamiselle vuoteen 2021 mennessä.

2.4.2 Iberian niemimaalla (Madridin julistus)

Biskajanlahden linjan hyväksymisestä huolimatta Iberian niemimaalla yhteisen kehittämissuunnitelman muuhun Eurooppaan ovat valittavasti kaukana vuodelle 2020 asetetuista tavoitteista ja erittäin kaukana vuoden 2030 tavoitteista.

Espanjan ja Portugalin väliset nykyiset yhteisen kehittämissuunnitelmat eivät ratkaise Iberian niemimaalla ja Ranskan välisten yhteyksien puuttumisen perusongelmaa, sillä ainoa keino liittää niemimaalla muuhun Eurooppaan ja integroida se sisämarkkinoihin ovat Ranskan kautta kulkevat yhteisen kehittämissuunnitelmat, jotka ovat nykyisellään noin 2,8 prosentin tasolla.

Tämä yhteisen kehittämissuunnitelman vähäinen osuus vaikuttaa osaltaan siihen, että sähkön hinnat kuuluvat Iberian niemimaalla Euroopan korkeimpiin ja että myös uusiutuvien energialähteiden integrointi on järjestelmälle hyvin kallista, sillä se edellyttää suurta varalla olevaa tehopäasiteettia ja sellaisten menettelyjen soveltamista, joiden avulla pystytään hallinnoimaan suuria vaihteluja eri lähteiden käyttöön perustuvassa energiantuotannossa. Ranskan presidentti Emmanuel Macronin viimeaikaiset lausunnot tarjoavat olennaisen tärkeää poliittista tukea Pyreneiden alueen kahdelle yhteisen kehittämissuunnitelmalle, jotka ovat – vielä – alkutekijöissään.

2.4.3 Keskeisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan energiayhteisen kehittämissuunnitelmat

Tämä alue on altis toimitushäiriöille ja maksaa kaasusta korkeampaa hintaa kuin muu EU huolimatta maantieteellisestä läheisyydestään kaasuntoimittajaan.

Päätavoitteita ovat Bulgarian ja Serbian välisen yhteisen kehittämissuunnitelman käynnistäminen, investointien aloittaminen nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaalien rakentaminen (vuoden 2018 alkupuoliskon aikana) sekä Bulgaria–Itävalta–käytävän Romanian osuuden rakennustöiden aloittaminen.

2.4.4 Pohjanmeren energiayhteistyö

Tärkein tavoite keskittyy uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tuotantoon ja siirtoon sekä tämän tyyppisiin hankkeisiin soveltuvan oikeus- ja sääntelykehyksen luomiseen alueella, jonka tuulivoiman tuotantopotentiaali kattaa 4–12 prosenttia EU:n kulutuksesta vuonna 2030.

3. Infrastruktuuripolitiikan suuntaaminen uudelleen pidemmällä aikavälillä

3.1 Vaikka komissio ja jäsenvaltiot ovat ponnistelleet huomattavasti PCI-hankkeiden edistämiseksi, tosiasia on, että sekä teknisten vaikeuksien että byrokratian ja taloudellisten rajoitteiden vuoksi vain pieni määrä hankkeista saadaan toteutettua kokonaisuudessaan vuoteen 2020 mennessä. Sen vuoksi PCI-hankkeiden toteuttamisaikataulua on kiireesti tarkistettava, ja on priorisoitava niitä alueita, jotka jäävät kauimmas yhteisen kehittämissuunnitelman tavoitteista.

3.2 ETSK katsoo, että PCI-hankkeisiin on sisällytettävä kyberturvallisuutta koskevia kriteerejä Euroopan kansalaisiin vaikuttavien riskien rajoittamiseksi.

Digitalisoinnin myötä järjestelmien osuus uusissa investointihankkeissa on yhä merkittävämpi.

3.3 Kaasuyhteisen kehittämissuunnitelmissa etusijalle on asetettava ne PCI-hankkeet, jotka auttavat olennaisesti takaamaan toimitusvarmuuden jäsenvaltioissa sekä kolmansien maiden toiminnasta johtuvien riskien että teknisten rajoitteiden varalta.

3.4 Sähkön yhteenliitöntätavoitteiden puutteena on, että niissä tarkastellaan kutakin jäsenvaltiota erillään. Tavoitteet olisi määritettävä myös alueittain tarvittavan jäsenvaltioiden maantieteellisen ryhmitellyn pohjalta, jotta vältetään pullonkaulat verkkojen yhteenliitännöissä. Tämä on tarpeen erityisesti silloin, kun yksittäisellä jäsenvaltiolla on mahdollisuus luoda yhteys muuhun Eurooppaan ainoastaan toisen jäsenvaltion kautta, kuten Iberian niemimaan, Kyproksen, Maltan ja Irlannin tapauksessa.

3.5 Etusijalla on oltava niiden jäsenvaltioiden yhteenliitännät, joissa yhteydet ovat vajavaisimmat, kuten muun muassa Iberian niemimaalla ja Kaakkois-Euroopassa sijaitsevilla valtioilla, Puolassa sekä Irlannissa. ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan tarvittavat toimenpiteet yhteyksien toteuttamiseksi viipymättä.

3.6 Vuodelle 2020 asetettu kymmenen prosentin sähkön yhteenliitöntätavoite jää saavuttamatta Espanjassa, Italiassa, Kyproksessa, Puolassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja on hyvin kyseenalaista, saavutetaanko sitä Irlannissa ja Portugalissa.

Komission omien tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että vuodelle 2030 asetettu 15 prosentin sähköyhteenliitöntätavoite on vaikeasti saavutettavissa, etenkin jos analyysiä ei tehdä pelkästään jäsenvaltioittain vaan siinä otetaan asianmukaisesti huomioon myös ”maantieteelliset pullonkaulat”.

3.7 Määritellyt uudet kynnysarvot, joiden avulla mitataan yhteenliittämisen ja sisämarkkinoiden yhdistymistarpeita vuoden 2030 tavoitteita silmällä pitäen, ovat seuraavat:

- Jäsenvaltioiden, alueiden tai tarjousalueiden tukkumarkkinoiden välisen hintaeron kynnysarvoksi on asetettu 2 € / MWh markkinoiden yhtenäistämistavoitteen edistymistä silmällä pitäen.
- Sähköntoimitukset on varmistettava kunkin jäsenvaltion oman kapasiteetin ja energian tuonnin yhdistelmän avulla. Jos yhdysjohtojen nimelliskapasiteetti on alle 30 prosenttia niiden huippukuormasta, on selvitettävä vaihtoehtoja uusia yhdysjohtoja varten.
- Kolmas kynnysarvo liittyy uusiutuvien energialähteiden optimaaliseen käyttöön: jos yhdysjohtojen siirtokapasiteetti on alle 30 prosenttia niiden uusiutuvan energiantuotannon kokonaiskapasiteetista, on selvitettävä vaihtoehtoja uusia yhdysjohtoja varten.

Nämä kolme kynnysarvoa yhdistävät uusiutuvan energian kehittämistavoitteet ja sisämarkkinoiden integraation suoraan yhteenliitöntätavoitteisiin ja edistävät myönteisesti näiden kaikkien tavoitteiden saavuttamista.

3.8 Kun otetaan huomioon määritetyt uudet kynnysarvot ja jäsenvaltiokohtaisen analyysin rajoitteet, kuusi jäsenvaltiota – Espanja, Irlanti, Italia, Kreikka, Kypros ja Yhdistynyt kuningaskunta – ei ole saavuttanut yhtäkään kolmesta kynnysarvosta. Tähän luetteloon tulisi lisätä Portugali ja Malta, jotka ovat saavuttaneet kaksi kynnysarvoa mutta yksinomaan Espanjan (Portugalin tapauksessa) ja Italian (Malta) kautta luotujen yhteyksien ansiosta.

Sekä Baltian maat että Saksa, Bulgaria, Puola ja Romania ovat saavuttaneet kaksi kolmesta kynnysarvosta. Loput jäsenvaltiot ovat saavuttaneet kaikki kolme kynnysarvoa, joten niitä voidaan pitää täysin integroituneina.

3.9 Sekä valtiokohtaista yhteenliitöntäastetta mittaavan analyysin että kolmen uuden kynnysarvon saavuttamista koskevan analyysin perusteella on ilmeistä, että vuodelle 2030 määritettyjen tavoitteiden saavuttaminen on useissa maissa erittäin vaikeaa. Yksi merkittävimmistä ongelmista on se, että yhteenliitöntätavoite ei sido jäsenvaltioita, mikä yhdistettynä tämänkaltaisiin hankkeisiin luontaisesti liittyviin viivästystekijöihin (poliittinen konsensus, rahoitustarpeet, taloudellinen tuotto, yhteiskunnallinen vastustus) vaikeuttaa tavoitteen saavuttamista. Kaikki EU:n ilmasto- ja energiavarmuustavoitteet liittyvät erottamattomasti toisiinsa, joten mitään niistä ei tulisi pitää toissijaisena muihin verrattuna.

3.10 EU:n on jatkettava energiaunionin hallintojärjestelmää koskevan asetuksen käsittely- ja hyväksymisprosessin eteenpäin viemistä ja omaksuttava kunnianhimoinen lähestymistapa, jossa yhteenliitöntätavoitetta ja uusiutuvaa energiaa koskevaa tavoitetta tarkastellaan tasavertaisesti, jotta varmistetaan, että jäsenvaltiot ja komissio kiirehtivät ja tekevät kaikkensa saavuttaakseen mahdollisimman pian 10 prosentin yhteenliitöntätavoitteen, joka mahdollistaa pääsyn EU:n energiasisämarkkinoille.

Lisäksi on hyödynnettävä kaikkia saatavilla olevia rahoitusvälineitä, kuten Verkkojen Eurooppa -välinettä, Euroopan rakenne- ja investointirahastoja ja Euroopan strategisten investointien rahastoa, niitä hankkeita varten, jotka lisäävät merkittävästi nykyistä yhteenliittäntäkapasiteettia siellä, missä 10 prosentin tavoitetta ei ole saavutettu. Näihin hankkeisiin tulisi soveltaa erityissääntelyä, ja EU:n ohjaustoimenpiteitä tulisi vahvistaa niiden täytäntöönpanoa nopeuttavissa hankkeissa.

3.11 Alueellisten ryhmien tulee yhdessä komission kanssa suorittaa jatkuvaa tapauskohtaista arviointia, jossa etusijalle tulee asettaa tällaiset PCI-hankkeet, ja myös toteuttaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen hankkeiden täytäntöönpanon helpottamiseksi – kuten hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen –, sekä järjestää korkeimman tason tapaamisia yhteisymmärryksen edistämiseksi jäsenvaltioiden välillä.

Tarvitaan siis keskitettyjä toimia kaikilta asianosaisilta osapuolilta, mukaan lukien jäsenvaltiot, siirtoverkonhaltijat, hankkeiden toimeksiantajat ja sääntelyviranomaiset. Sellaisilla aloitteilla kuin vuosittain Kööpenhaminassa järjestettävä energiainfrastruktuurifoorumi, joka mahdollistaa kaikkien näiden toimijoiden aktiivisen osallistumisen, on erittäin myönteinen vaikutus pyrittäessä löytämään ratkaisuja yhteenliittäntähankkeiden kehittämisongelmiin.

4. Toimitusvarmuus

4.1 Koska kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat erittäin riippuvaisia unionin ulkopuolelta tuotavasta energiasta, on toimitusvarmuuden vahvistaminen yksi unionin tärkeimmistä tavoitteista. Tämän asian suhteen on viime vuosina tapahtunut huomattavaa edistystä etenkin maakaasuverkkojen ja -yhteenliittäntöjen osalta. Siitä huolimatta on etusijalle edelleen asetettava niiden PCI-hankkeiden kehittäminen, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että kunkin maan kaasujärjestelmä täyttää asetuksessa N:o 994/2010 määritellyn N-1-kriteerin ja myöhemmin että niiden käytettävissä on mahdollisimman pian kolme vaihtoehtoista kaasuntoimituslähdetä.

4.2 Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä panokseen, jota tarvitaan jäljellä olevien puutteiden korjaamiseksi tietyissä unionin osissa, kuten saarilla ja syrjäisillä alueilla. On tärkeää pitää mielessä 4. helmikuuta 2011 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joissa todetaan, että vuoden 2015 jälkeen mikään EU:n jäsenvaltio ei saisi olla eristyksissä Euroopan kaasu- ja sähköverkoista eikä minkään jäsenvaltion energiavarmuus saisi vaarantua asianmukaisten yhteenliittäntöjen puuttumisen vuoksi. Viivästyksestä huolimatta voidaan keskipitkällä aikavälillä olla tämän asian suhteen toiveikkaita, kun otetaan huomioon edistys, jota vuoden 2017 aikana on saatu aikaan Verkkojen Eurooppa -välineen ansiosta edistämällä hankkeita, joiden avulla voidaan tehdä loppu Kyproksen ja Maltaan kaltaisten saarten eristäytyneisyydestä, sekä käsiteltävinä olevat PCI-hankkeet, kuten EastMed-kaasuputki.

4.3 Valtioiden välillä olisi otettava käyttöön solidaarisuusmekanismeja, joiden ansiosta voitaisiin toteuttaa yhteisiä toimia mahdollisten ongelmien ratkaisemiseksi, mikäli yksittäisen valtion energiatoimitukset vaarantuvat hätätilanteessa.

5. Energiakäanteeseen liittyvät vaatimukset

5.1 Eteneminen kohti vähähiilistä taloutta ja vuosille 2030 (uusiutuvien energialähteiden osuus 27 prosenttia) ja 2050 (80 prosentin vähennys hiilidioksidipäästöissä) asetetut tavoitteet vauhdittavat liikenteen ja kotitalouksien sähköistämistä, mikä lisää uusiutuvien energialähteiden tarvetta ja luo niille uusia käyttötapoja ”Power to gas” -hankkeiden (sähkö-kaasumuuntaminen) myötä.

5.2 Jotta vuodelle 2050 asetetut tavoitteet voitaisiin saavuttaa, on siirto- ja jakeluverkkoihin investoitava vuosittain 40–60 miljardia euroa ⁽¹⁾, kun investoinnit nykyisellään ovat 35 miljardin euron luokkaa.

5.3 On olemassa ilmeinen vaara, että vuosien 2030–2050 yhteenliittäntätavoitteita ei saavuteta näiden hankkeiden kehittämiseen liittyvien vaikeuksien vuoksi. Tämä voi vaarantaa ilmastomuutoksen torjuntaa koskevat EU:n tavoitteet nostamalla kustannuksia, jotka liittyvät uusiutuviin energialähteisiin tehtävien investointien tukemiseen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin (ITRE-valiokunta) tutkimus ”European Energy Industry Investments 2017”, IP/A/ITRE/2013–46 – PE595.356.

5.4 Uusiutuvien energialähteiden kehittämisen rinnalla on huolehdittava sekä rajat ylittävien että kansallisten energiaverkkojen asianmukaisesta kehittämisestä.

6. Eteneminen kohti todellisia energian sisämarkkinoita

6.1 ETSK on aina korostanut, että energiaunioni on keskeinen tekijä Euroopan unionin rakennustyössä. Yhteenliittännät ovat aitojen energian sisämarkkinoiden välttämätön osa, sillä niiden puuttuminen johtaa poikkeuksellisiin ja hyvin tehottomiin tilanteisiin.

Ilman yhteenliittäntöjä uusiutuvien energialähteiden edistämispolitiikka johtaa huomattavaan hintojen epävakauteen, kasvattaa tarvetta investoida varateknologiaan ja aiheuttaa uusiutuvan energian tuhlausta silloin, kun energiantuotanto kasvaa ja kulutus pienenee.

6.2 Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) arvion mukaan Manner-Euroopassa sijaitsevien maiden yhteenliittäntäkapasiteetista on markkinoilla tarjolla ainoastaan 31 prosenttia. Jotta sisämarkkinoiden toteutumisessa päästäisiin eteenpäin, onkin suositeltavaa toteuttaa toimenpiteitä markkinoilla tarjolla olevan kapasiteetin maksimoimiseksi, mikä lisäisi kilpailua ja tehokkuutta ja parantaisi käytettävissä olevien resurssien hyödyntämistä.

6.3 Toimintakustannusten pienentämiseksi on edettävä päivänsisäisten markkinoiden ja rajat ylittävien tasehallinta-markkinoiden yhteenkytkennässä ja edistettävä sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevassa asetuksessa (EU) 2017/2195 säädetyt toimenpiteitä, jotka edellyttävät, että jäsenvaltiot tekevät alueitasolla yhteistyötä yhteenliittäntöjen tasehallinta-alueiden kehittämiseksi. Tasehallinta-alueet auttaisivat ratkaisemaan ylikuormitustilanteita, optimoimaan varaenergian käyttöä jäsenvaltioiden välillä ja lisäämään kilpailua markkinoilla ⁽²⁾.

7. Taloudellinen optimointi

7.1 ETSK:n mielestä on edistettävä toimenpiteitä, joiden avulla voidaan taata, että käytettävissä olevat EU:n varat suunnataan ensisijaisesti toimitusvarmuuden kannalta välttämättömiin hankkeisiin sekä hankkeisiin, jotka takaavat paremman taloudellisen tuoton tai mahdollistavat nopeamman etenemisen kohti unionin ilmastotavoitteita.

7.2 Talouden näkökulmasta kynnysarvon 1 (hintaero) tulee olla määräävä hankkeita valittaessa.

7.3 Varastointihankkeet (esimerkiksi pumpput), jotka auttavat minimoimaan sähköntuotantojärjestelmien tarvetta, tulee asettaa etusijalle sellaisten muiden hankkeiden edelle, joiden tueksi ei vielä nykyisellään ole tarjolla riittävää teknologiaa ja joita tulee rahoittaa tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien varoista; tämä koskee esimerkiksi eräitä hiilidioksidin siirtoon liittyviä hankkeita. Sääntelyn ei pidä kuitenkaan mennä teknologian edelle.

Bryssel 19. huhtikuuta 2018.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Luca JAHIER*

⁽²⁾ EUVL L 312, 28.11.2017, s. 6.